NORAKSTS
Lieta Nr. 142275912
(1-0999-13/24)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2013. gada 15. augustā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese K.Kalvāne,

piedaloties pie administratīvās atbildības sauktās personas AS „*/Nosaukums/*" filiāles Latvijā pārstāvim zvērinātam advokātam Artūram Spīgulim un iestādes, kas pieņēmusi lēmumu, Konkurences padomes pārstāvei *D.Š.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pamatojoties uz „*/Nosaukums/*" AS filiāles Latvijā sūdzību par Konkurences padomes 2012. gada 15. marta lēmuma Nr. E02-16 (prot. Nr. 14; 1.§) (administratīvā pārkāpuma protokols RA Nr. 600047) atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2011. gada 30. novembrī Konkurences padomes (turpmāk arī – iestāde) Izpilddirekcijas 2. analītiskā departamenta inspektors sastādīja AS „*/Nosaukums/*" AS filiālei Latvijā (turpmāk arī – sūdzības iesniedzēja) administratīvā pārkāpuma protokolu RA Nr. 600047 (turpmāk arī – protokols) par to, ka iestādes amatpersonām, veicot Konkurences likuma 9. panta piektās daļas 4. punktā minētās darbības, saskaņā ar 2011. gada

30. novembra protokolu „Par Konkurences likuma 9. panta piektās daļas 4. punktā paredzēto izmeklēšanas darbību veikšanu" un 2011. gada 30. novembra „sarunu protokolu", sūdzības iesniedzēja sniedza maldīgu informāciju par grāmatvedības dokumentu atrašanās vietu izmeklēšanas laikā un liedza efektīvu pieradījumu iegūšanu, kas bija apmeklējuma mērķis. Protokolā konstatēts, ka par minēto pārkāpumu paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī – LAPK) 175.[5] pantā *(lietas 47.-49. lapa)*.

[2] Iestāde 2012. gada 15. martā pieņēma lēmumu Nr. E02-16 (prot. Nr. 14; 1.§) (turpmāk arī – Lēmums), ar kuru nolēma sūdzības iesniedzējai izteikt brīdinājumu.

[3] 2012. gada 27. aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemta sūdzības iesniedzējas sūdzība par Lēmuma atcelšanu.

Sūdzībā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[3.1] No LAPK 9. panta pirmās daļas normas izriet, ka administratīvā pārkāpuma lietās ir jākonstatē administratīvā pārkāpuma sastāvs. LAPK 9. panta norādītās pārkāpuma sastāva pamatpazīmes ir obligātas. Ja trūkst kaut vai viena no pārkāpuma pazīmēm, nav pamata personas saukšanai pie administratīvās atbildības, jo tādā gadījumā tās darbībā vai bezdarbībā nav konkrēta pārkāpuma sastāva *(sk., piemēram, Administratīvās apgabaltiesas 2012. gada 10. aprīļa spriedumu lietā Nr. A42760509)*.

Lai sūdzības iesniedzēju sauktu pie administratīvās atbildības par LAPK 175.[5] pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu, ir jākonstatē, ka sūdzības iesniedzēja ar nodomu nesniedza tās rīcībā esošo informāciju iestādei pēc tās pieprasījumā noteiktā termiņa.

To, ka LAPK 175.[5] pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu var izdarīt tikai ar nodomu, ir atzinusi arī Administratīvā rajona tiesa 2008. gada 13. novembra nolēmumā lietā Nr. A42470406.

Konkrētajā gadījumā no administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem un turpmāk norādītā neizriet, ka sūdzības iesniedzēja apzināti, ar nodomu nesniedza un liedza pieeju tās rīcībā esošajiem dokumentiem un informācijai, līdz ar to sūdzības iesniedzējas darbībās nav LAPK 175.[5] pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva.

[3.2] Iestāde pirms 2011. gada 30. novembrī veikto izmeklēšanas darbību veikšanas sūdzības iesniedzējas juridiskajā adresē nelūdza vispār sniegt kādu informāciju, nelūdza arī iesniegt kādus dokumentus.

[3.3] Kā izriet no protokola, sūdzības iesniedzējas pārstāvis darīja visu, lai sazinātos ar grāmatvedi un tiktu sameklēti un atvesti ar grāmatvedību saistītie dokumenti ar SIA „*/Nosaukums 2/*". Proti, sūdzības iesniedzējas pārstāvis sazinājās ar grāmatvedības pakalpojumu sniedzēja darbinieci *M.C.*, kura neatrada nevienu dokumentu par darījumiem ar SIA „*/Nosaukums 2/*". Turklāt sūdzības iesniedzējas pārstāvis un juridiskās palīdzības sniedzējs norādīja, ka iepriekš minēto darbību veikšanas brīdī nav iespējams noskaidrot, kur precīzi atrodas dokumenti, kas saistīti ar SIA „*/Nosaukums 2/*", kā arī norādīja, ka informāciju, kas saistīta ar darījumiem un līgumu starp sūdzības iesniedzēju un SIA „*/Nosaukums 2/*", iespējams iesniegt Konkurences padomei līdz 2011. gada 5. decembrim.

Sūdzības iesniedzējas pārstāvis 2011. gada 5. decembrī, ievērojot savu 2011. gada 30. novembrī norādīto, labticīgi sniedza iestādei paskaidrojumu, kurā norādīja, ka laika posmā no 2011. gada 30. novembra līdz 5. decembrim sūdzības iesniedzējas pārstāvis pārbaudījis visu viņam pieejamo */Nosaukums 2/* AS filiāles dokumentāciju, taču starp dokumentiem neatrodas Konkurences padomes Izpilddirekcijas pieprasītais 2009. gada 8. decembra sadarbības un pārdošanas līgums ar SIA „*/Nosaukums 2/*" vai kādi citi ar to saistīti dokumenti. Iespējams, tie atradās starp dokumentiem, kas 2011. gada 1. decembrī tika izņemti no SIA „*/Nosaukums 3/*" telpām. Secīgi sūdzības iesniedzējas pārstāvim nav iespējams iesniegt Konkurences padomes Izpilddirekciju interesējošos dokumentus.

Tādējādi sūdzības iesniedzēja noteiktajā laikā sniedza atbildi iestādei un izrādīja interesi sadarboties. Līdz ar to nav pamata secinājumam, ka sūdzības iesniedzēja būtu veikusi kādas prettiesiskas darbības vai atteikusies pildīt Konkurences padomes likumiskās prasības. Turklāt Konkurences padome nekādu atbildi sūdzības iesniedzējai uz šo 2011. gada 5. decembra vēstuli nesniedza, kā arī nepieprasīja iesniegt vēl kādu papildus informāciju. Par to, ka iestāde vēlas saņemt vēl informāciju, sūdzības iesniedzēja uzzināja tikai 2012. gada 16. februārī, kad sūdzības iesniedzēja saņēma uzaicinājumu ierasties Konkurences padomes telpās 2012. gada 24. februārī uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka tās darbībās nav konstatējama vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, jo tā darīja visu nepieciešamo, lai sadarbotos ar Konkurences padomi.

[3.4] No LAPK 7. panta pirmās un otrās daļas un 32. panta pirmās daļas izriet, ka par LAPK 175.^{5} pantā paredzēto pārkāpumu iespējams piemērot tikai naudas sodu, savukārt iestāde sūdzības iesniedzējai kā administratīvo sodu izteikusi brīdinājumu, kas ir LAPK 175.^{5} panta sankcijā neparedzēts administratīvā soda veids, turklāt Lēmumā nekādā veidā nav pamatojusi minētā soda veida piemērošanu, tādējādi pārkāpjot LAPK 32. panta pirmo daļu. Ņemot vērā minēto, sūdzības iesniedzējai ir pamats domāt, ka iestāde ir netieši atzinusi, ka sūdzības iesniedzējas darbībās nav konstatējams LAPK 175.^{5} pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs, jo pretējā gadījumā iestādei bija pienākums piemērot naudas sodu vismaz 50 latu apmērā.

[3.5] Protokolā sūdzības iesniedzējas pārstāvis izdarīja atzīmi, ka tiesības un pienākumi izskaidroti netika, jo iestādes amatpersonas to neizdarīja, tādējādi iestāde protokola sastādīšanas laikā ir pieļāvusi būtisku procesuālu pārkāpumu, neizskaidrojot pie administratīvās atbildības sauktās personas tiesības un pienākumus, kas lietas izskatīšanā bija jāņem vērā. Apstāklis, ka sūdzības iesniedzēja daļu no savām LAPK noteiktajām tiesībām izmantoja patstāvīgi, neatbrīvo iestādi no atbildības par pienākumu pilnībā iepazīstināt sūdzības iesniedzēju ar tās LAPK 260. pantā noteiktajām tiesībām un pienākumiem.

[4] 2012. gada 7. jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts iestādes paskaidrojums, kurā tā balstās uz Lēmumā minētajiem argumentiem. Iestāde papildus paskaidrojumā norāda turpmāk minēto.

[4.1] Iestādes amatpersonas protokola sastādīšanas laikā skaidroja katru niansi, kas attiecas uz protokola sastādīšanu un turpmāko lietas virzību. Sūdzības iesniedzējas pārstāvja klātbūtnē bija uz mutvārdu pamata pilnvarots zvērināts advokāts, kuram atbilstoši tā statusam

ir jābūt profesionālam juristam, kas ir ieguvis juridisku kvalifikāciju, nokārtojis advokatūras eksāmenu un sasniedzis noteiktu juridiskā darba pieredzes laiku.

[4.2] Sūdzības iesniedzēja sēdes laikā centās novērst pieļautā pārkāpuma sekas un tieši tās parādītā vēlme sadarboties, nodrošinot iestādi ar tai lietas izpētē nepieciešamo informāciju, izteiktie lūgumi un solījumi turpmāk nepieļaut pārkāpumus bija par pamatu iestādes lēmumam kā administratīvo sodu noteikt rakstveida brīdinājumu.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējot lietā iesniegtos pierādījumus, atzīst, ka sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

[6] Saskaņā ar LAPK 175.^{5} pantu par personu vai to apvienību rīcībā esošās informācijas nesniegšanu Konkurences padomei pēc tās pieprasījuma noteiktā termiņā un apjomā, kā arī par nepatiesas informācijas sniegšanu uzliek naudas sodu juridiskajām personām — no piecdesmit līdz desmittūkstoš latiem.

Tātad, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības par LAPK 175.^{5} panta pārkāpumu, nepieciešams konstatēt, ka persona Konkurences padomei nav sniegusi informāciju, kas ir tās rīcībā Konkurences padomes noteiktajā termiņā un apjomā vai arī sniegusi Konkurences padomei nepatiesu informāciju.

[7] Saskaņā ar LAPK 289.^{13}panta trešo daļu, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Izvērtējot pārsūdzēto Lēmumu, tiesa atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams. Tādējādi tiesa pievienojas Lēmumā norādītajai motivācijai, papildus sniedzot savu viedokli par sūdzībā norādītajiem argumentiem, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā.

[8] Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka LAPK 175.^{5} panta pārkāpums tās darbībās nav konstatējams, jo sūdzības iesniedzējai nebija nodoma nesniegt Konkurences padomes pieprasīto informāciju. Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka nav konstatējama sūdzības iesniedzējas vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšana, par kuru tai ir piemērots administratīvais sods.

Tiesību doktrīnā vaina tiek definēta kā personas psihiskā attieksme nodoma vai neuzmanības formā pret viņas izdarīto prettiesisko darbību vai bezdarbību un ar to saistītajām kaitīgajām sekām (*Krastiņš U. Noziedzīgs nodarījums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2000, 90.lpp.*). Tomēr minētā definīcija raksturo tikai fizisko personu vainu, jo juridiskajām personām nevar piemist psihiskā attieksme. Tāpēc juridisko personu vaina ir nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai

juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu *(skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta sprieduma lietā Nr.SKA-19/2009 19.punktu).*

Konkrētajā gadījumā administratīvo pārkāpumu sūdzības iesniedzēja ir veikusi ar brīdi, kad tās sniegtā informācija Konkurences padomei par grāmatvedības dokumentu atrašanās vietu izrādījās nepatiesa.

Konkrētajā lietā sūdzības iesniedzējai bija uzlikts par pienākumu iesniegt Konkurences padomei grāmatvedības dokumentus, kas ir saistīti ar sūdzības iesniedzējas darījumiem ar SIA „*/Nosaukums 2/*". Sūdzības iesniedzēja nesniedza Konkurences padomei pārliecinošu informāciju par vēsturiskajiem darījumiem, norādot, ka grāmatvedības dokumenti atrodas pie grāmatvedības pakalpojumu sniedzēja. Savukārt grāmatvedības pakalpojumu sniedzējs norādīja, ka vēsturiskie grāmatvedības dokumenti atrodas pie sūdzības iesniedzējas. Tādejādi Konkurences padomei nebija norādīta patiesa informācija par grāmatvedības dokumentu atrašanās vietu. Tiesa nesaskata nevienu pamatotu iemeslu, kas liedza sūdzības iesniedzējas amatpersonai uzreiz norādīt Konkurences padomei uz to, ka aktuālie grāmatvedības dokumenti atrodas pie grāmatvedības pakalpojumu sniedzēja, bet vēsturiskie grāmatvedības dokumenti tur nav atrodami, jo ir nosūtīti uz mātes uzņēmumu Igaunijā, kā tas noskaidrojās administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas dienā.

Tiesa vērš sūdzības iesniedzējas uzmanību uz to, ka saskaņā ar likuma „Par grāmatvedību" 2.panta trešo daļu par grāmatvedības kārtošanu un visu saimnieciskos darījumus apliecinošo dokumentu oriģinālu, kopiju vai datu attēlu saglabāšanu ir atbildīgs uzņēmuma vadītājs. Savukārt saskaņā ar minētā panta ceturtās daļas 5.punktu uzņēmuma vadītājs ārvalsts komersanta filiālē ir persona, kura pilnvarota pārstāvēt ārvalsts komersantu darbībās, kas saistītas ar filiāli. Minētais nozīmē to, ka sūdzības iesniedzējas pārstāvim *M.M.* jau 2011.gada 30.novembra sarunā ar Konkurences padomes amatpersonām bija pienākums norādīt patiesu informāciju par visu grāmatvedības dokumentu atrašanās vietu. Proti, *M.M.* saskaņā ar tiesību normām ir pienākums kārtot un saglabāt visus grāmatvedības un saimnieciskos darījumus apliecinošos dokumentus un viņš nevar aizbildināties ar to, ka precīzi nezin, kur tieši atrodas konkrētie dokumenti.

Turklāt tas vien, ka sūdzības iesniedzēja vēlāk atrada Konkurences padomes pieprasītos dokumentus, nepadara tās rīcību par nenotikušu. Proti, konkrētajā gadījumā Konkurences padome bija maldināta par dokumentu atrašanās vietu, tai bija jādodas pie sūdzības iesniedzējas grāmatvedības pakalpojumu sniedzēja, jāizņem dokumenti, jāpārbauda tie, lai atrastu to, kas Konkurences padomei ir nepieciešams. Savukārt, ja sūdzības iesniedzēja būtu uzreiz sniegusi informāciju par to, ka daļa (aktuālie) grāmatvedības dokumenti ir pie grāmatvedības pakalpojumu sniedzēja, bet daļa (vēsturiskie) ir nosūtīti mātes uzņēmumam Igaunijā, tad Konkurences padomei būtu sniegta patiesa un pilnīga informācija par tās interesējošo grāmatvedības dokumentu atrašanās vietu un tas būtiski būtu mainījis Konkurences padomes turpmāko rīcību, kas ir saistīta ar ierosinātajā izpētes lietā veicamajām darbībām. Minēto Konkurences padome ir norādījusi arī pārsūdzētajā Lēmumā.

[9] Sūdzības iesniedzējai ir piemērots administratīvais sods – izteikts brīdinājums. Piemērotā tiesību norma neparedz tādu administratīvā soda veidu. Līdz ar to tiesa atzīst, ka Konkurences padome ir piemērojusi sūdzības iesniedzējai sodu, kas neatbilst piemērotās tiesību normas sankcijā noteiktajam soda mēram.

Tiesa nevar tādu Konkurences padomes rīcību atzīt par tiesisku. Tomēr tā iemesla dēļ, ka sūdzības iesniedzējai ir piemērots mazāks administratīvais sods, nekā paredz tiesību normas sankcija, tiesa neuzskata par pareizu pārsūdzēto lēmumu atcelt. Konkurences padomes kļūda, piemērojot administratīvo sodu ārpus tiesību normas sankcijā noteiktā, ir personai labvēlīga, proti, sods par administratīvo pārkāpumu ir noteikts vieglāks, nekā tas paredzēts tiesību normā. Tādejādi tiesa atzīst par pareizu pārsūdzēto Lēmumu atstāt negrozītu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 1.punktu, 289.[13], 289.[17] – 289.[18] pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

atstāt negrozītu Konkurences padomes 2012. gada 15. marta lēmumu Nr. E02-16 (prot. Nr. 14; 1.§) (administratīvā pārkāpuma protokols RA Nr. 600047), bet „*/Nosaukums/*" AS filiāles Latvijā sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā desmit darba dienu laikā no sprieduma paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* K.Kalvāne

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese K.Kalvāne
Rīgā 2013. gada 15. augustā